

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

Sect. I. An Deus sit causa efficiens rerum omnium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

CAPVT I.

De creatione rerum in genere.

SECTIO I.

An Deus sit causa efficiens rerum omnium.

Sensus quaestionis est, an omnes res aliae ab ipso Deo, sint ab illo tanquam à causa efficiente, siue per creationem siue alio quocunque modo producantur. Pro cuius resolutione

Dicendum 1. Deum esse rerum omnium authorem, seu primam causam efficientem. Huic veritati, quae de fide est, oppositi fuerunt olim varij haereticorum errores: alij siquidem dixerunt mundum hunc non à Deo sed ab Angelis conditum fuisse, vt Simon Magus, Menander, & alij apud sanct. Irenaeum lib. 1. aduersus haereses. cap. 21. & seq. Marcion teste Tertul. lib. 5. aduersus eundem opinatus est materiam primam ex se esse, proindeque à Deo non esse productam: Manichaei etiam existimauerunt res omnes corporeas non à Deo bono, sed à Deo malo esse productas, vt refert sanct. Aug. haeresi 26. quod etiam asseruerunt haeretici Albigenses, vt testatur sanct. Antoninus 3. part. hist. tit. 19. cap. 1.

Refelluntur hi & similes errores, & veritas nostrae fidei probatur 1. ex scriptura. Ps. 145. *Qui fecit caelum & terram, mare, & omnia, quae in eis sunt.* sanct. Ioan. 1. *Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil, quod factum est,* & Rom. 11. *Ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia.*

Probatur 2. ex omnibus symb. qui in Conc. gener. edita sunt, in quibus vniuersalis Ecclesia semper professsa est se credere. *In unum Deum Patrem omnipotentem, factorem caeli, & terra, visibilium omnium & invisibilium.*

Pro-

Probatur 3. auctoritate SS. Patrum, Irenæi, Epiphaniij, Augustini & aliorum, qui in libris suis ex profecto illos errores proscripserunt, & fidei nostræ veritatem propugnauerunt: vnus instar omnium hîc nobis erit Augustinus, qui lib. 1. de Genesi ad literam cap. 14. sic loquitur: *Catholica fides præscribit, & certissima ratio docet, nullam naturarum materiam esse potuisse, nisi ab omnium rerum non modo formatarum, sed etiam formabilium inchoatore Deo atque creatore.*

Probatur 4. hâc ratione, quæ est sancti Doctoris 1. p. q. 44. a. 1. id omne, quod habet esse per participationem, est ab eo, quod habet esse per essentiam, cum, quidquid in aliquo genere & per participationem est tale, sit ab eo, quod in eodem genere est maximè & perfectissimè tale: atqui res omnes extra Deum habent esse per participationem, cum ex se ipsis non sint, solus autem Deus per essentiam, cum à se ipso sit: ergo omnia, quæ sunt extra Deum, sunt ab ipso tanquam à prima causa sui efficiente.

Dicendum 2. non tantùm id, quod per creationem productum est, sed etiam id omne, quod per causas secundas continuò efficitur, immediatè à Deo tanquam causâ primâ simul concurrente produci.

Probatur 1. ex scriptura, ps. 146. *Qui producit in montibus fanum: & herbam seruituti hominum: Il. 26. Domine dabis pacem nobis: Omnia enim opera nostra operatus es nobis: 1. Cor. 12. Operatur omnia in omnibus.*

Probatur 2. ex sancto August. ep. 146. ad Consentium: *Quomodo, inquit, negare poterimus Deum etiam nunc operari cuncta, quæ creantur, cum Dominus dicat, Pater meus usque nunc operatur (& paucis interiectis) Si Deus nunc ista non format, quomodo legitur, priusquam te formarem in utero natusi te?*

Probatur 3. hâc ratione, quia non aliter aliquid immediatè à Deo fieri concipitur, nisi quia Deus immediatè illud cognoscit, & immediatè vult esse; Deus enim, cum sit purissimus Spiritus, non aliter agit, quam intellectu
& vo-

& voluntate: atqui Deus isto modo se habet etiam respectu eorum, quæ nunc fiunt interuentu causarum secundarum, cum illa sint entia vera & bona, proindeque non minus immediatè ab ipso cognita & volita, quàm ea, quæ ab ipso solo in principio mundi creata sunt.

Quæres, per quam actionem Deus effectum aliquem cum causa secunda immediatè producat? an scilicet id faciat per eandem actionem causæ secundæ, an per distinctam? Resp. si de actione immanente Dei sermo sit, effectum illum produci vi & efficaciam diuinæ volitionis, prout explicatum est in tractatu secundo, cum de voluntate Dei ageretur: si autem quaestio sit de actione Dei transeunte. Resp. actionem Dei & causæ secundæ eandem esse realiter, sed tamen formaliter distinctam: est eadem cum illa realiter; vtraque enim vnum eundemque simplicem terminum habet nempe effectum productum, qui totus est à causâ primâ, & totus à causâ secundâ: est distincta formaliter; quia actio illa creaturæ, vti dependenter à Deo, dicitur concursus & operatio Dei; vti verò est à creaturâ, dicitur concursus causæ secundæ.

SECTIO II.

An solius Dei proprium sit creare.

Notandum est verbum creandi duobus modis accipi posse; 1. latè, prout significat quaecumque rei effectum seu productionem; 2. strictè & propriè, prout significat productionem totius alicuius entis ex nihilo, hoc est ex nullo subiecto præsupposito: & eo sensu intelligi debet quaestio proposita, an scilicet solius Dei proprium sit aliquid ex nihilo producere. Pro cuius resolutione

Dicendum i. fide catholica credendum esse, res omnes, quæ de facto per creationem productæ sunt aut producuntur, à solo Deo fuisse creatas, aut de nouo creati.

Hæc veritas constat tum ex ijs, quæ sectione præcedenti